

Wie was de eerste vrouw?

Door de ogen van het Nederlands Golfmuseum
AFLEVERING 1

NEDERLANDS
GOLF
MUSEUM

De eerste vrouw, dat was toch Eva? In elk geval volgens het meest gangbare scheppingsverhaal. Maar die dame bedoel ik niet. Het gaat mij om de eerste vrouw die golfstokken ter hand nam om een balletje naar een verafgelegen doel te slaan. De eerste golfster dus.

We gaan terug naar de 16de eeuw, naar Mary Stuart, van 1542 tot 1567 Queen of Scots. Zij zou, althans volgens sommige historici, tijdens haar jeugd in Frankrijk het colfspel hebben beoefend en daarbij de caddie hebben geïntroduceerd. De Franse cadets die haar stolden droegen, zouden van haar de bijnaam (of troetelnaam?) caddie hebben gekregen. Volgens de Schotse historicus George Buchanan bedreef zij een sport die duidelijk ongeschikt was voor vrouwen. En wellicht bedoelde hij ook ongepast.

In diezelfde periode beschreef de Nederlandse humanist en leraar Grieks en Latijn Pieter van Afferden in zijn leerboekje Tyrocinium linguae Latinae het colfspel met bijbehorende regels zoals dat al geruime tijd in de Lage Landen werd gespeeld. Maar of daar ook vrouwen aan meededen, vermeldde hij niet.

Op Bruntsfield Links, onder de rook van Edinburgh Castle, lagen vijf holes

waar al sinds de 15de eeuw werd gegolfd. Een vermelding van vrouwen die hier in 1738 speelden, wordt door historici als betrouwbaar beschouwd. Maar het is zeker mogelijk en ook wel waarschijnlijk dat vrouwen al veel eerder meededen met dit spelletje. Desondanks gingen er eeuwen overheen voordat vrouwen in golf serieus werden genomen – in de traditionele Britse herenhoofden, maar ook daarbuiten. Volgens de heren van toen speelden de vrouwen zelfs tot diep in de 19de eeuw alleen voor de lol en hadden ze geen competitieve geest. Daarbij leidden zij te veel de aandacht van de heren af, wat hun spel (van die heren) niet ten goede kwam.

Zo kon het gebeuren dat de Schotse rechter Lord Moncrieff eind 19de eeuw nog voorstelde dat vrouwen de bal niet verder dan 70 of 80 yards mochten slaan. De houding en gebaren, nodig voor een volledige swing, waren niet bijzonder sierlijk als de speler gekleed ging in een jurk, vond hij. Een kilt bij de mannen leverde kennelijk geen probleem op.

Overigens veranderde de dresscode voor vrouwelijke golfers al in de jaren '20 van de vorige eeuw. De kleding werd functioneler toen de lange

rokken minder wijd werden en niet langer een obstakel vormden in de swing. De clubsecretaris van het prestigieuze Royal Liverpool had hier echter geen boodschap aan. Hij schreef in 1946 (!): 'Geen enkele vrouw is ooit het clubhuis binnengekomen en, godzijdank, geen enkele vrouw zal dat ooit doen.'

Niettemin bestond competitief vrouwengolf al veel eerder. Op de Olympische Spelen van Parijs in 1900 stond er, naast mannengolf, ook vrouwengolf op het programma. Maar dat de Amerikaanse Margaret Abbott tot haar dood in 1955 niet heeft geweten dat zij de eerste olympisch kampioene in golf was geworden, is veelzeggend. Toch waren vrouwen in golf ook toen al belangrijk. Belangrijker dan je misschien zou denken. Zo bedacht Issette Pearson Miller in 1896, drie jaar na de oprichting van de Ladies' Golf Union, het allereerste golfhandicapsysteem. En daar plukken wij, enthousiaste amateurs, nog steeds de vruchten van.

► In aanloop naar de Solheim Cup van 2026 op Bernardus Golf neemt het Nederlands Golfmuseum (golfmuseum.nl) je in zestien afleveringen mee langs de geschiedenis van vrouwengolf.

► Rokken waren lange tijd een extra hindernis voor golfende vrouwen.

► Issette Pearson Miller bedacht het eerste handicapsysteem.